

vergadering **C219**
zittingsjaar 2022-2023

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 3 mei 2023

Vlaams
Parlement

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Kris Van Dijck aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het lidgeld van jeugdspelers in het amateurvoetbal – 2140 (2022-2023)	3
VRAAG OM UITLEG van Annick Lambrecht aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de resultaten van de Preventiebarometer rond bewegen – 2157 (2022-2023)	6
VRAAG OM UITLEG van Annick Lambrecht aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het Amerikaanse racismebeleid in de sport en de navolging ervan in Vlaanderen – 2207 (2022-2023)	9
VRAAG OM UITLEG van Kris Van Dijck aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de onduidelijkheid van de financiële regels in het amateurvoetbal – 2422 (2022-2023)	13

VRAAG OM UITLEG van Kris Van Dijck aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het lidgeld van jeugdspelers in het amateurvoetbal
– 2140 (2022-2023)

Voorzitter: de heer Philippe Muyters

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

Kris Van Dijck (N-VA): Minister, het amateurvoetbal in Vlaanderen is niet alleen populair, maar ook geliefd bij vele Vlamingen. Wekelijks staan honderdduizenden mensen langs de zijlijn om zoon- of dochterlief aan te moedigen, of ze dragen hun steentje bij als vrijwilliger in de kantine of ergens anders op en langs het voetbalveld.

Uit onderzoek van Voetbal Vlaanderen, dat Het Nieuwsblad onlangs publiceerde, blijkt echter dat de financiële toestand van vele amateurvoetbalclubs ernstig onder druk staat. Dat heeft verschillende oorzaken, zoals dalende sponsorinkomsten, wat natuurlijk te maken heeft met een aantal economische situaties. Maar er zijn ook de stijgende energieprijzen en de dalende supportersaantallen. Als gevolg daarvan zullen de lidgelden voor de jeugdspelers bij drie op de tien clubs stijgen, waarbij een op de vijf clubs meer dan 300 euro per seizoen vraagt. Al zit de grootste groep, iets meer dan 40 procent, nog altijd in de categorie tussen 100 en 200 euro per jaar. Bij 6 procent zou de prijsstijging beperkt blijven tot 10 euro. Zo'n 40 procent denkt tussen de 10 en de 25 euro meer te vragen. Meer dan een derde zou tussen de 25 en de 50 euro meer vragen.

De prijsstijging is nodig om de gestegen kosten en de dalende inkomsten te compenseren, zeggen de clubs in de bevraging. Een op de drie heeft sponsorinkomsten zien dalen. Zes op de tien zien minder supporters. Liefst 45 procent van de clubs zegt ook dat de gestegen energieprijzen een gevaar zijn voor de toekomst van de club. Driekwart van de clubs zet de verwarming lager. 43 procent zet het warm water sneller af of steekt de verlichting pas later aan. Maar die kleine dingen helpen natuurlijk niet om de algemene problemen aan te pakken. Het zijn druppels op een hete plaat, maar alle kleintjes moeten blijkbaar helpen.

Toch moet de bovenstaande context ook genuanceerd worden. Daar ben ik ook heel stellig in, minister. Het jeugdvoetbal is nog altijd een van de meest toegankelijke sporten, met het grootste bereik van alle sporten. Ik denk dat we kunnen zeggen dat het de sport is met de grootste democratisering. Dat zegt ook Nand De Klerck van Voetbal Vlaanderen: "We vinden het heel belangrijk dat alle kinderen kunnen deelnemen. Als je trainingen en wedstrijden samentelt, zit je qua prijs nog steeds bij de laagste sporten in vergelijking met andere sporten." Voetbal Vlaanderen zelf houdt het bedrag dat clubs aan de federatie moeten betalen per kind, ook bewust laag, zegt De Klerck. Het gaat om ongeveer 15 euro per kind per seizoen dat moet worden afgedragen aan de federatie.

Bovendien moeten de hoge lidgelden ook in perspectief worden geplaatst. De hoogste lidgelden gelden voor de spelers die interprovinciaal spelen en die niet alleen in het weekend een wedstrijd spelen, maar ook vaak drie keer per week trainen, een betere begeleiding krijgen van gediplomeerde trainers, die ook meer geld kosten. In dat lidgeld zit onder andere de verzekering, kledij, bondskosten, energiekosten, kosten voor de trainers, en huur of kosten van de terreinen.

Intussen bieden drie op de vier clubs afbetalingsplannen aan aan hun leden, waarbij het lidgeld in schijven wordt betaald. In de pers valt te lezen dat voetbalclubs dat systeem als zeer positief ervaren. Tal van clubs doen er via verschillende andere initiatieven alles aan om het lidgeld zo laag mogelijk te houden. Ze geven familiekorting. Hulp in de club wordt ook op een of andere manier gecompenseerd.

Men speelt zelf scheidsrechter. Aan oudere jeugdspelers wordt soms ook gevraagd om bij de jongere scheidsrechter te zijn. En natuurlijk dragen ook steden en gemeenten hun steentje bij ter ondersteuning van amateurclubs.

Minister, ik vind de bevraging op zich zeer interessant. Daarom stel ik ook deze vraag om uitleg aan u, om daar toch enige reflectie over te krijgen. Hoe kijkt u als minister tegen de stijging van lidgelden voor jeugdspelers aan? Als u de lidgelden vergelijkt met andere sporten, hoe verhouden de gemiddeldes zich tot elkaar? Is er enige kennis bij het departement Sport over die verschillen? Zijn daar gegevens over?

Veel voetbalclubs hebben te maken met een gebrek aan financiële middelen en vinden het moeilijk om te overleven. Toch zijn er ook heel wat initiatieven genomen. Denk maar aan de recente energiesteun voor sportclubs. Acht u het nodig om nog andere maatregelen te treffen of bestaande maatregelen langer door te trekken?

Welke mogelijkheden bestaan er voor voetbalclubs en ouders om de sportfactuur te verlichten? Zijn ze voldoende bekend? Dat is ook een van de redenen waarom ik de vraag stel. Is het misschien nuttig om de verschillende mogelijkheden en maatregelen dienaangaande beter onder de aandacht te brengen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: De inflatie is een algemene maatschappelijke vaststelling, en dan is het logisch dat die ook gevolgen kent voor de stijging van de lidgelden. Als de prijzen voor de sportclubs stijgen, moeten ook hun inkomstenbronnen stijgen. Als de uitgaven toenemen, moeten ook de inkomsten volgen. Sportclubs moeten dan natuurlijk op al hun inkomstenbronnen inspanningen leveren.

Uit onderzoek van professor Jeroen Scheerder – het is al van een tijdje terug, van 2017 – hebben we een beetje een zicht gekregen op het inkomstenpatroon van de Vlaamse sportclubs, gemiddeld gezien. Voor 46 procent bestaat het uit inkomsten uit lidgelden – toch een aanzienlijk aandeel – en voor 19 procent uit geldacties en kantine-inkomsten. Het is duidelijk dat een substantieel deel van de inkomsten gelinkt is aan de bijdragen van leden en sympathisanten. Andere belangrijke inkomstenbronnen zijn subsidies, dat is slechts 12 procent, en sponsoring, ongeveer 10 procent. Ik heb er dus begrip voor dat sportclubs hun lidgelden verhogen.

Via Voetbal Vlaanderen vernamen we dat de stijgingen van de lidgelden sterk afhankelijk zijn van een aantal factoren, zoals van het niveau van jeugdopleiding, hoeveel het lidgeld al bedroeg op het moment van de stijging, of de sportclub zelf instaat voor het betalen van de energiefactuur, en zo zijn er nog tal van factoren die een determinerende rol hebben.

Op het vlak van lidgelden over de verschillende sporten heen en de verschillen hier, hebben we geen data. Wel wil ik meegeven dat uit verschillende onderzoeken en analyses blijkt dat het lidgeld dat jeugdsporters betalen vaak niet de reële kost van een jeugdopleiding dekt. Daarnaast vraagt investeren in kwaliteit, laagdrempeligheid, integriteit en sterk opgeleide trainers de nodige middelen. Als je zou uitrekenen wat sport per uur kost, dan valt dat vaak heel goed mee, denk ik. Specifiek rond voetbal wil ik ook meegeven dat dit nog steeds een laagdrempelige sport is, waar gelukkig een zeer grote diversiteit bestaat qua deelnemers. Het is het natuurlijk belangrijk dat er ook correctiemechanismes bestaan voor zij die het niet kunnen betalen, zoals bijvoorbeeld de UitPAS of OCMW-tegemoetkomingen.

Om ook te antwoorden op uw vraag naar eventuele steunmaatregelen: er is recent 3 miljoen euro aan energiesteun voorzien. Los van de steun zoals de corona- en energiesubsidies is het belangrijk dat we als Vlaamse overheid meer dan ooit tevoren tussenkomen in de sportinfrastructuur. We doen dat met een Sportsputprogramma

ter waarde van 185 miljoen euro voor deze regeerperiode. Dat is ongezien. Infrastructuur is een belangrijke kost voor heel wat clubs, zo blijkt uit de praktijk. Als het daar goed zit, is dat al een hele verplichting voor de clubs in kwestie.

Heel specifiek, als het gaat over de sportclubondersteuning, hebben we ook een initiatief met de Vlaamse Sportfederatie. Zij ondersteunen clubs op het vlak van financieel beleid, hoe ze sponsoring moeten binnenhalen bijvoorbeeld. Zij hebben met mijn financiële steun een financiële planningstool voor sportclubs ontworpen waarbij ze onder andere hun inkomstenpatroon onder de loep te nemen. We geven hun richtlijnen mee inzake hun financieel beleid. De tool heet Goalplanner en helpt sportclubs om op een eenvoudige manier een gezond financieel beleid te voeren.

Ik geef graag nog eens een overzicht van de bestaande manieren om de factuur te verlichten, want hoe breder ze bekend zijn, hoe beter. Voetbal Vlaanderen staat er op onze vraag ook voor open om die nog beter te communiceren en is er intussen mee aan de slag gegaan.

Ik heb daarnet al even verwezen naar UITPAS of de OCMW-tergemoetkomingen voor mensen met een laag inkomen. Daar verschilt de rol van de lokale besturen en lokale overheid. Heel wat lokale besturen kennen verlaagde tarieven toe aan sportclubs voor het gebruik van hun sportinfrastructuur of bieden die zelfs kosteloos aan, zodat aan de uitgavenkant de factuur niet al te hoog oploopt. Er zijn bijvoorbeeld lokale besturen die de sportinfrastructuur voor jeugd gratis ter beschikking stellen. Ook de stijgende energiefacturen in de sportinfrastructuur werden door heel wat lokale besturen niet doorgerekend aan de sportclubs. Wij hebben ze trouwens voordien ook coronasteun toegekend.

Naast de lokale besturen kunnen ook de ziekenfondsen voor een deel tussenkomen in het lidgeld van sportclubs.

– *Meyrem Almaci treedt als voorzitter op.*

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

Kris Van Dijck (N-VA): Minister, bedankt voor uw antwoord. Er gebeurt al heel wat, en u geeft ook aan dat we dat nog beter kenbaar moeten maken. Dat stemt mij ook positief. Want het is natuurlijk ook zo dat de accommodatie de laatste decennia een serieuze evolutie heeft doorgemaakt. Het gaat dan over sportaccommodatie in het algemeen, maar zeker ook over voetbalaccommodatie. Vroeger was er helemaal geen sprake van kunstgrasvelden, nu wel. Maar ik heb ook de tijd nog meegemaakt dat we ons na de training in een plasticen tobbe moesten wassen, wat allemaal niet meer van deze tijd is. En de vrijwilliger van dienst moest uren op voorhand de oliekachel komen aansteken.

Ik wil maar aantonen dat die infrastructuur meer kosten genereert, maar dat er in die infrastructuur ook maatregelen genomen kunnen worden die kostendrukkend zullen zijn. Kijk naar de verlichting langs voetbalvelden. In de winter moeten de jeugdspelers ook in het donker trainen, en daarvoor kan bijvoorbeeld in ledverlichting geïnvesteerd worden. Ik wil daar enkel een oproep doen: neem die initiatieven, leg zonnepanelen op de kantine en dergelijke. En ik roep ook lokale besturen daartoe op. Ik ben het volledig eens met het beleid van de Vlaamse overheid. Wij focussen hier vooral op de bovengemeentelijke infrastructuur, maar het echte lokale niveau, dat is een taak voor de lokale overheden. Maar als we dat kenbaar kunnen maken en daar een oproep voor kunnen doen, dan lijkt mij dat heel belangrijk.

Ik ben het volledig met u eens: voetbal is nog altijd een van de minst dure sporten die jongeren kunnen beleven. Het is een reden temeer om daar ook extra op in te zetten, en om jongeren die niet de financiële kansen hebben, richting die sportvelden

te krijgen, ook via lokale OCMW's en dergelijke. Zo kunnen we hen op die manier ondersteunen.

Ik heb geen verdere vragen. Ik vraag alleen om verder te blijven inzetten op goede communicatie naar clubs, naar jonge sporters, naar lokale besturen, zodat men alle zeilen bij kan zetten om op een goede manier de sport, en in dit geval de voetbalsport, te laten leven.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Ik dank de collega voor de vraag, die ik volledig ondersteun. Ik wil vanuit Vooruit de minister ook vragen om goed te blijven monitoren of de betaalbaarheid gegarandeerd blijft. Er gebeurt zeer veel ten goede, ook vanuit lokale besturen. Maar die lokale besturen moeten natuurlijk gevoed worden vanuit het Vlaamse niveau, dus ik vraag toch om geregeld evaluaties te houden, om te kijken dat het echt een sport voor allen blijft, en dat iedereen mee kan blijven doen in het voetbal, maar ook in andere sporttakken.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Er waren geen bijkomende vragen, maar ik maak nog even reclame voor [Goalplanner](#). Goalplanner is echt wel een heel goede tool om sportclubs te begeleiden in hun financieel beheer, tot en met de organisatie van nevenactiviteiten, eetfestijnen, en dergelijke meer. Hoe pak je dat aan? Dat is wel een nuttige tool, dus vandaar een beetje reclame.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

Kris Van Dijck (N-VA): Minister, ik zal u steunen in het bekendmaken van Goalplanner. Ik ga er onmiddellijk aan beginnen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Annick Lambrecht aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de resultaten van de Preventiebarometer rond bewegen – 2157 (2022-2023)

Voorzitter: mevrouw Meyrem Almaci

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Minister, een kwart van de volwassenen in Vlaanderen beweegt minder dan 150 minuten of 2,5 uur per week. Dat is minder dan wat aanbevolen wordt voor een goede gezondheid. Dat blijkt uit de Preventiebarometer van Sciensano, die wordt uitgevoerd in opdracht van het Vlaams agentschap Zorg en Gezondheid. De grootste belemmeringen om regelmatig te bewegen, zijn tijdsgebrek, een gebrek aan interesse in lichaamsbeweging en een gebrek aan iemand om samen mee te bewegen. Als we kijken naar wie onvoldoende beweegt, dan gaat het vaker om vrouwen dan om mannen, om laagopgeleiden, om mensen die financieel moeilijk rondkomen en om mensen met overgewicht. Als we naar de leeftijd kijken, springt de leeftijdsgroep tussen 35 en 54 jaar eruit, alsook de oudste leeftijdsgroep, vanaf 75 jaar.

Minister, wat is uw reactie op die resultaten? Stemmen die u blij? Of maken ze u bezorgd? Hoe wilt u groepen die onvoldoende bewegen, aan het bewegen krijgen? En hoe wilt u mensen bereiken die het financieel moeilijk hebben, zeker nu veel sportclubs hun lidgeld verhogen als compensatie voor de gestegen energiekosten?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Er zijn gelukkig steeds meer Vlamingen die sporten of bewegen. De groep die wekelijks aan sport doet, zit in stijgende lijn. En Vlamingen die al sporten, doen dat steeds vaker. Dat is echt wel een positieve boodschap. Daarom focussen we bijvoorbeeld ook sterk op de 'sportoverwegers', diegenen die nog een laatste duwtje nodig hebben om effectief in actie te schieten. Acties als de goedevoornemenscampagne, samen sporten met een sportbuddy en sport op het werk zijn daar voorbeelden van. Uit recente cijfers van Statistiek Vlaanderen blijkt trouwens dat 86 procent van de bevolking minstens één keer per jaar aan sport doet. Dat zijn goede cijfers, waar we op verder kunnen bouwen.

We richten ons daarbij ook op die doelgroepen waar de sportparticipatie inderdaad nog te laag is. Ik denk bijvoorbeeld aan meisjes en vrouwen. We zien nog steeds een lagere sportparticipatie van vrouwen ten opzichte van mannen: 41 procent ten opzichte van 59 procent. Dat is toch nog altijd een aanzienlijk verschil. Er is ook een hogere drop-out bij meisjes in de leeftijdscategorie 10 tot 19 jaar.

Omdat er grote verschillen tussen de sporten zijn, kiezen we er ook voor om te investeren in gerichte projecten. De komende twee jaar ondersteunen we daarom elf sportfederaties om op maat van de eigen sport ook meisjes en vrouwen te activeren. Binnen het lopende drop-outproject 'Geef tieners een stem' schenken we ook extra aandacht aan meisjes en worden er ook nog specifieke tools ontwikkeld. Ik zal daar straks in de repliek misschien wat concrete voorbeelden van geven.

We werken ook actief aan het verhogen van de participatie van kansengroepen. Sportfederaties kunnen projectfinanciering ontvangen om het sportaanbod en de organisatie van hun sport af te stemmen op specifieke doelgroepen. Zo zetten sportfederaties ook initiatieven op voor bijvoorbeeld mensen met obesitas, personen in armoede en personen met een migratieachtergrond. We begeleiden hen ook inhoudelijk bij dat kansengroepenbeleid via Demos, altijd op maat van de sportfederatie en de sport in kwestie. Via Demos faciliteren we ook de werking van een veertigtal sociaal-sportieve praktijken die sterk inzetten op het bereiken van kansengroepen. Daarbovenop ondersteunen we ook nog eens de sociaal-sportieve praktijken via Social SportUp.

In samenwerking met Gezond Sporten en Fitnessbe.Vlaanderen zetten we ook actief in op kwetsbare groepen die minder sporten en bewegen om gezondheidsredenen. Ook steeds meer artsen beseffen natuurlijk dat sport echt essentieel is als preventietool, maar ook als therapeuticum – sport als medicijn, dus. Starten met sporten en blijven sporten na een diagnose, zij het onder medische begeleiding, kan voor veel patiënten het verschil maken. Gezond Sporten heeft verschillende informatiebrochures ontwikkeld rond sport en kanker en diabetes. Zo lanceerde het vorig jaar op de Wereld Astma Dag het thema 'astma en sport'. Dit jaar ligt de focus op 'depressie en sport'. Nu zaterdag organiseert Gezond Sporten samen met Domus Medica nog een congres rond sporten met een chronische aandoening, waarbij de aandacht vooral ligt op het curatieve aspect en de praktische aandachtspunten voor het begeleiden van sporters. Fitnessbe.Vlaanderen ontwikkelde een leefstijlscan, waarmee we gezonde voeding en beweging promoten en focussen op het vermijden van overgewicht. Als je die scan invult, word je ook doorverwezen naar de fitness in je buurt. Ook in de beeldvorming houden we bewust rekening met de diversiteit aan doelgroepen.

Uw laatste vraag polst naar financiële drempels, die we al bij de vorige vraag om uitleg bespraken. Ik kan zeggen dat we wel wat tegemoetkomingen hebben gedaan, maar ik ga die niet herhalen. Sportclubs hebben nu de mogelijkheid om de sportfactuur van de leden te verlichten door een gespreide betaling. Ze kunnen daar natuurlijk ook proactief over communiceren.

We leveren vanuit het Vlaamse sportbeleid dus heel wat inspanningen om de drempels die mensen ervaren om aan sport te doen en voldoende te bewegen, zo laag mogelijk te houden. Je hebt die financiële drempel, maar ook andere drempels. Daarom werken we bijvoorbeeld ook met sportbedrijven, in de wetenschap dat heel veel mensen net niet gaan sporten en bewegen omdat ze de combinatie van werk en gezin moeilijk achten. Net daarom gaan we daar waar ze heel veel tijd doorbrengen, namelijk op hun werk, omdat we vaststellen dat dat een goede zaak is, niet alleen voor de werknemer, maar ook voor de werkgever. Als de werkgever daarin investeert, is dat een hoogrendementsinvestering, zowel op korte als op lange termijn.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Dank u wel, minister. Een vierde van de volwassen sport minder dan 2,5 uur per week. Dat zijn zeer ernstige cijfers. U bent een positief minister, u start met te zeggen dat wie sport, wekelijks meer sport. Dat is waar, ik doe dat graag. Ik ga dat blijven doen. Mij hoeft u niet te overtuigen, en velen met mij. Maar er is toch een grote groep die nog niet mee is. U zegt dat 86 procent minimum eenmaal per jaar sport. Dat is een belachelijk cijfer, dat gaan we beter niet meer gebruiken. Ik wist niet dat het zo erg was. We moeten nog heel veel groepen meekrijgen. U stimuleert bepaalde groepen: de meisjes en de vrouwen, de kansengroepen. Maar er blijven toch een aantal hiaten. Uit het onderzoek bleek ook dat de interesse in sport vaak te beperkt is. Misschien moet daar ook op gefocust worden. U bent ook minister van Onderwijs, misschien dat daar meer de link kan worden gemaakt. En het samen sporten, afspreken met vrienden is inderdaad soms aangenamer.

Ik zie nog twee zaken waar u niet over gepraat hebt. Gaat u in de toekomst meer investeren in het concept Brede School? Mensen moeten vaak ver naar de sport-school, maar een school is over het algemeen dichterbij in de buurt. Of een aanbod na de scholuren kan ook, zodat men niet naar een club moet.

Ten tweede, uit onderzoek blijkt dat ouderen er meer en meer voor kiezen om ongebonden te sporten, dus zonder verplichting, met de nodige flexibiliteit. Gaat u nog meer inzetten op ongebonden sporten?

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

Kris Van Dijck (N-VA): Collega, dank u voor uw interessante vraag. Ik ben ook verrast door het grote aantal. Ik denk dat dit in de laatste jaren in stijgende lijn zit, en dat dit ook te danken is aan het beleid dat door u, minister, en uw voorgangers steeds gevoerd is. Ik merk ook op dat de studie enkele knelpunten blootlegt, voor zover we over knelpunten kunnen spreken. Als ik even refereer aan mijn vraag over de financiële drempels, stel ik vast dat dit niet meteen als een belangrijk item naar voor geschoven wordt, waarmee ik niet wil zeggen dat we daar geen aandacht moeten voor hebben. De collega heeft al aangehaald dat het te maken heeft met een gebrek aan interesse, een gebrek aan tijd, een gebrek aan interesse voor gezondheid, en – dat vond ik een leuke – een gebrek aan iemand om mee te sporten. Bij dezen misschien een oproep om allemaal een bondgenoot te zoeken om samen te sporten. Tegenwoordig is het in om een buddy te vinden, om uitdagingen te vinden, om samen die stappen te zetten.

Ik zou alleen willen zeggen, minister: zet dit beleid verder, blijf sport in een goed daglicht zetten. Maar iedereen aan het sporten krijgen, zal moeilijk zijn. Ik moet aan een socialistische voorman denken die altijd zei dat je het paard tot het water kunt leiden, maar het niet kunt verplichten om te drinken. Collega Lambrecht, u weet, denk ik, heel goed wat ik bedoel, maar 100 procent zal een utopie zijn, denk ik.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: 72 procent haalt de aanbeveling om minstens 150 minuten per week matig tot hoog intensief te bewegen. Dat is misschien inderdaad een beter cijfer dan die 86 procent, dat zegt meer. Maar dat wil zeggen dat een kwart het niet haalt. De belangrijke reden die wordt aangehaald, door 67 procent van de respondenten, is een gebrek aan tijd. Net daarom denk ik dat het initiatief rond sportbedrijven toch wel aangewezen is, zeker omdat we er steeds meer in slagen bedrijven te overtuigen dat sporten of bewegen, zelfs tijdens de werkuren, een goede investering is. Je bent een aantrekkelijke werkgever, maar vooral op het vlak van ziekteverzuim scoor je ook beter. Dat is natuurlijk een langeretermijninvestering. We slagen er steeds meer in om bedrijven hierin te betrekken. Het is misschien interessant om die cijfers eens mee te geven een volgende keer. Ik heb ze onlangs gezien en ze waren positief en verrassend, in die zin dat we heel wat bedrijven bereiken.

Wat betreft de Brede School – we noemen dat open school – heeft de minister van Onderwijs het initiatief genomen om regel in te voeren dat nieuwe sportinfrastructuur maximaal moet worden opengesteld, niet alleen sportinfrastructuur maar alle infrastructuur, zodoende dat er altijd een gedeeld gebruik mogelijk is. Eigenlijk is de regel 'comply or explain', want in sommige gevallen, ik denk aan een stedelijke context, is het effectief niet ... Je moet infrastructuur apart kunnen compartimenteren zodat die apart toegankelijk is, afgesloten van de klaslokalen bijvoorbeeld. Die regel heb ik ingevoerd. Ze is alleszins al in de commissie goedgekeurd, denk ik, maar nog niet in de plenaire vergadering.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Dank u wel, minister, ik denk dat we allemaal op dezelfde lijn zitten: we moeten meer mensen aan het sporten krijgen. Het moet gemonitord blijven worden. Als een kwart van de volwassenen minder dan 2,5 uur per week sport, dan is dat niet uw persoonlijke schuld, maar u kunt misschien nog zaken doen om dat een beetje beter te krijgen. Het moet zeker gemonitord blijven.

Ik denk dat het ook belangrijk is dat u zelf het voorbeeld geeft, minister. Ik denk dat het nodig is dat u het voorbeeld geeft. De ervaring leert mij dat als we ministers en lokale schepenen hebben die weten waarover ze praten en zelf sporten, dit een boost kan zijn om zelf te sporten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Annick Lambrecht aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het Amerikaanse racismebeleid in de sport en de navolging ervan in Vlaanderen – 2207 (2022-2023)

Voorzitter: mevrouw Meyrem Almaci

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Minister, de Belgische voetballer Dante Vanzeir zal voor onbepaalde tijd niet meer spelen voor zijn team, de New York Red Bulls. Ondertussen is het wel al een beetje bijgelegd. Onze landgenoot zou zich schuldig gemaakt hebben aan racistisch taalgebruik tijdens de match tegen de San José Earthquakes.

In de Verenigde Staten neemt men racistisch en discriminerend taalgebruik zeer ernstig. In de Belgische competitie en vele andere Europese competities is dat jammer genoeg veel minder het geval. Zo vertikken veel clubs het om hun eigen spelers terecht te wijzen of te straffen bij racistische uitlatingen. Ze gaan de uitlatingen soms zelfs minimaliseren om lichtere straffen te krijgen. Dat is een fout signaal.

Paul Beloy, ex-speler van KV Mechelen, Beerschot en Lierse, vindt dat alleen duidelijke regels helpen. Ook volgens sportpsycholoog Jef Brouwers heerst er in de VS nu eenmaal een duidelijker racismebeleid in de sport dan bij ons. Enkel als je kordaat optreedt, kun je dit probleem aanpakken. Zo niet, blijft het schering en inslag op onze velden en zal het aantal meldingen blijven toenemen.

Hoe staat u tegenover de kordate aanpak van racisme en discriminatie in het Amerikaanse voetbal?

Kunt u het Amerikaanse racismebeleid in de sport toelichten? Welke lessen trekt u hieruit voor de strijd tegen racisme in de Vlaamse sport?

Vindt u de huidige straffen, die meestal alternatieve straffen zijn, zoals een bezoek aan Kazerne Dossin, het lezen van een boek of het bekijken van een documentaire, afdoende? Denkt u dat die straffen helpen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Wat de aanleiding van deze vraag betreft: nu het stof wat is gaan liggen, blijkt dat er nogal snel gecommuniceerd en opgetreden is en dat de soep misschien wat te heet werd opgediend, in die zin dat de vraag rijst of er wel degelijk sprake was van racisme. Het was alleszins niet intentioneel, het was een jammerlijke woordkeuze.

Ik ben natuurlijk geen specialist in het Amerikaanse sportsysteem, maar de Amerikaanse sport is eigenlijk opgebouwd via een sterke schoolsportorganisatie, via het Olympisch Comité, de sportfederaties en de profliga's. Het Europese sportmodel zit helemaal anders in elkaar en een vergelijking met ons sportmodel is dan ook niet zomaar te maken. Wat interessant is en als voorbeeld kan dienen, is dat er van overheidsregulering weinig tot geen sprake is in de Amerikaanse sportwereld en er dus een grote mate van zelfregulering is, ook op het vlak van racisme.

In Vlaanderen werken we samen met Voetbal Vlaanderen heel actief aan het 'Come Together'-actieplan en de Nationale Kamer Racisme en Discriminatie, waarmee we zeker in het voetbal al sterk inzetten op zelfregulering en kordater optreden tegen allerlei vormen van discriminatie. Dat hebben we hier al regelmatig besproken, meestal na een vraag van u, mevrouw Lambrecht.

Ik herhaal graag dat in een tuchtreglement – gelukkig – verschillende gradaties van sancties zitten en het aan het tuchtorgaan is om te oordelen welke sancties het meest gepast zijn ten overstaan van de gepleegde feiten. Dat kan gaan van alternatieve maatregelen, die gedragsverandering willen ondersteunen, tot zwaardere sancties.

We konden hiervan getuige zijn via de afleveringen van 'De Rechtbank', waarin de Nationale Kamer Discriminatie en Racisme van de Voetbalbond aan bod kwam. Het ging toen om een casus waarbij een speler die een scheidsrechter beledigde met termen als 'kutchinees' en 'spleetog', zes maanden geschorst werd, waarvan vier met uitstel. Een andere speler kreeg dan weer een schorsing van zes maanden, waarvan drie met uitstel, omdat die 'Ga terug naar uw land!' tegen een tegenstander gezegd had. Daaruit blijkt echt wel dat daar kordaat tegen wordt opgetreden, in samenwerking met de federatie in kwestie, Voetbal Vlaanderen. Dat gaat in concreto dus niet louter om alternatieve sancties, maar echt doortastende sancties.

Zoals ik ook vorige keer al aangaf, zitten we nu pas in het tweede werkingsjaar van het 'Come Together'-actieplan. Toch stel ik tot mijn tevredenheid vast dat er bakens verzet worden.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Vlaanderen doet inderdaad een aantal dingen, zij het niet veel. Iedereen verdient zeker ook een tweede kans. Mensen volledig uitsluiten na een geval van discriminatie of racisme vinden wij ook geen oplossing. Iedereen moet tot inzicht kunnen komen en daarna terug kunnen komen.

De clou van de zaak is wel dat het signaal duidelijk moet zijn. Daarom betreur ik dat u zegt dat het bij Dante Vanzeir misschien wel zou gaan om een jammerlijke woordkeuze. Daarmee gaan we in tegen de duidelijkheid. Er was duidelijk sprake van racisme, niet van een jammerlijke woordkeuze. (*Opmerkingen van Philippe Muyters*)

Het was iemand die dacht dat het kon om anno 2023 nog dergelijke racistische uitspraken te doen.

Het gaat ook in tegen wat ik op de televisie gezien heb van de Nationale Kamer Discriminatie en Racisme, want die treedt wel degelijk streng op en geeft geen voordeel van de twijfel, toch in de gevallen die ik gezien heb. Ik zou toch pleiten voor die duidelijke lijn.

Spelers en ouders die zich bezondigen aan racisme, worden in Vlaanderen soms niet genoeg op de vingers getikt door de clubs. De clubs vergoelijken soms om minder boetes te krijgen. Ik denk dat we daarvan af moeten.

Langsgaan in Kazerne Dossin of een documentaire bekijken, ik denk dat dat nuttig kan zijn, maar het zijn toch wel zeer zwakke sancties. Er zouden duidelijke sancties moeten zijn, met ook een degelijk hersteltraject, waarvan je ziet dat iemand inzicht verwerft. Dante Vanzeir heeft zich bijvoorbeeld publiekelijk geëxcuseerd. Ik denk dat er bij hem wel sprake is van enig inzicht.

Zijn er elementen van die Amerikaanse aanpak, die heel erg duidelijk en kordaat is op het vlak van zelfregulering, die u nog wilt overnemen? Als ik denk aan zelfregulering in Italië: daar werkt dat niet, toch niet als je ziet wat Lukaku daar onlangs meemaakte, toen hij slachtoffer werd van die koren in het publiek omdat hij opkwam tegen racisme.

We zien heel veel diversiteit op de voetbalvelden, maar veel minder in de bestuurskamers. We hebben daar al veel vragen over gesteld. De samenstelling van de sportbesturen is totaal niet meer representatief voor de diversiteit bij de sportende Vlamingen. Ook dit betekent eigenlijk een rem in de strijd tegen discriminatie. Bent u nog bezig met het aanpakken van die diversiteit in de bestuurskamers? Ziet u daar ook resultaten van?

De voorzitter: De heer Muyters heeft het woord.

Philippe Muyters (N-VA): Ik wil heel kort tussenkomen, omdat ik vind dat er hier soms nogal gemakkelijk wordt veroordeeld. Het is ten eerste niet aan ons om mensen te veroordelen, zeker niet als ik dan de versie lees van Dante Vanzeir zelf: hij had het tegen de scheidsrechter, niet tegen zijn collega, en hij mompelde in zichzelf 'what a monkey', in de filosofie van 'wat een clown van een scheidsrechter'. Je kunt jezelf de vraag stellen of je een scheidsrechter een 'clown' mag noemen, maar dat gaat over iets helemaal anders dan een feit van racisme. Er was zelfs sprake van dat hij zijn collega het n-woord genoemd zou hebben. Het lijkt mij niet aan ons om hem te veroordelen. Hij aanvaardt zijn straf en gaat ook een verbeteringstraject volgen. Mensen die hem kennen – ik ken hem niet persoonlijk – waren ook heel verbaasd dat hij zich schuldig zou maken aan racisme. Ik doe dus een oproep om voorzichtig te zijn met veroordelen en zo duidelijk te zeggen dat die persoon die fout gemaakt heeft.

Meyrem Almaci (Groen): Ik wil zelf nog een kleine aanvulling geven. Het hele debat is natuurlijk Amerikaans. De vraag is wat wij in Vlaanderen kunnen doen of

leren. Wat mij in het hele proces het meeste is opgevallen, is de houding van de supporters. We hebben hier al verschillende vragen gekregen over racistische gezangen en incidenten vanuit de tribunes, maar daar hebben supporters de radicale keuze gemaakt dat ze geen enkele vorm van racisme tolereren, in die mate zelfs dat ze niet willen supporteren voor een club die niet streng genoeg is. Dat is een mentaliteitsverandering. Je kunt je dan nog afvragen of het niet te zwart-wit is, maar het is een opmerkelijke mentaliteitsverandering die het beleid alleen maar kan ondersteunen in zijn aanpak van racisme en die aan duidelijkheid niets te wensen overlaat. Dat is de oefening die we moeten maken met supporters en iedereen die deel uitmaakt van het hele sportgebeuren: de algemene teneur moet zijn dat racisme niet kan en dat iedereen die mentaliteit moet uitdragen. Dat is wat me het meeste is opgevallen aan wat daar in de VS gebeurd is. Wat dat betreft, denk ik dat we daaruit kunnen leren om de strijd samen aan te gaan. Dat is de nuance die ik wilde aanbrengen.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

Kris Van Dijck (N-VA): Ik onderschrijf wat hier gezegd wordt, en ik wil een oproep doen. Straks in de plenaire vergadering ligt er een voorstel van resolutie ter stemming voor, een voorstel dat eerst hier behandeld is, waarmee we geweld en dergelijke willen veroordelen. Ik ben heel blij met het beleid dat hier in Vlaanderen gevoerd wordt. We hebben de aanspreekpunten integriteit (API's), we hebben de fairplayhouder, het fairplayklassement, de communicatiecampagne, het Centrum Ethiek in de Sport (ICES) en noem maar op. Er wordt dus wel heel wat gedaan.

Als het dan echt om sanctioneren gaat, dan kijk ik naar twee instanties. Enerzijds zijn er de federaties zelf. Daar is er dat zelfregulerende, zoals in Amerika. Anderzijds is handhaving en sanctioneren een federale uitdaging. Als we dat in Vlaamse handen willen, dan vindt u in ons een bondgenoot om de minister die bevoegdheid te geven, mevrouw Lambrecht. *(Opmerkingen van Annick Lambrecht)*

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: We vinden elkaar alsnog.

Wat betreft de ambitie om te zorgen voor een meer divers samengestelde bestuurskamer: we werken daarvoor samen met het ICES. Elementen rond diverse samenstelling van raden van bestuur van sportfederaties zitten ook vervat in de Code Goed Bestuur.

Wat de aanleiding van de vraag betreft, is de bezorgdheid dat we uitspraken en handelingen niet te snel als racistisch mogen bestempelen, want daarmee devalueer je eigenlijk de werkelijk racistische uitspraken en handelingen. Als u zegt dat we niet kordaat optreden: ik heb u net het voorbeeld gegeven van de Nationale Kamer Discriminatie en Racisme, die effectieve schorsingen heeft uitgesproken. Dat is wel degelijk doortastend, niet zonder meer symbolisch. Als het gaat om werkelijk racistische uitspraken, dan wordt er kordaat opgetreden.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Ik ondersteun dat kordate optreden. In deze commissie trekken we, op één partij na, die hier nu niet aanwezig is, aan hetzelfde zeel als het over racisme gaat.

Ik wil toch nog dit zeggen: ook al gaat het om racistisch gemompel, dan nog is het racisme en kan het niet door de beugel. Uitspraken als 'what a monkey' kunnen ook niet. Ik zeg dat niet alleen, een heel belangrijke politica zei ooit: "Taal is belangrijk." Ik denk dat dat zeker opgaat voor racistisch taalgebruik.

Nu, iedereen verdient een tweede kans. Alle steun voor allerlei verbeteringstrajecten, zodat mensen inzien wat kan en wat niet kan.

Ik steun de voorzitter ook heel erg in haar pleidooi rond de supporters, die vrijwillig en onbezoldigd een heel grote rol spelen en die gelukkig met steeds meer zijn die dergelijk gedrag niet tolereren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Kris Van Dijck aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de onduidelijkheid van de financiële regels in het amateurvoetbal – 2422 (2022-2023)

Voorzitter: mevrouw Meyrem Almaci

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

Kris Van Dijck (N-VA): Minister, ik heb u voor het paasreces over ditzelfde onderwerp een vraag gesteld. Ik zal het hier kort houden. Het gaat over de regeling die Voetbal Vlaanderen heeft uitgewerkt om een vergoedingsplafond binnen het amateurvoetbal af te spreken. Dat is 4500 euro per speler per seizoen. Sociale bijdragen, kosten voor kledij en dergelijke vallen daaronder.

Een aantal zaken zijn voor mij nog steeds onduidelijk, vooral na een uitspraak van de arbeidsrechtbank in Dendermonde, die een club in eerste provinciale gelijk gaf na een dispuut met de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ). Die stelt namelijk dat de grens van 4500 euro niet relevant is en dat een ander barema van 11.040 euro van toepassing is. Men baseert zich daarvoor op de wet van 24 februari 1978 betreffende de arbeidsovereenkomst voor betaalde sportbeoefenaars.

Ik wil er enerzijds op wijzen dat dergelijke uitspraak slechts gaat om één case. Er moet dus worden opgelet om deze beslissing zomaar als standaard te aanvaarden. Anderzijds mogen we niet blind zijn voor de gevaren en hiaten die deze rechterlijke beslissing oproept over de solide juridische basis van de nieuwe regeling zoals uitgewerkt door Voetbal Vlaanderen.

Ten slotte wijst Vis-ta!, een groepering van amateurclubs, er ook nog op dat heel wat clubs juridisch advies aan het inwinnen zijn in verband met de nieuwe regeling.

Minister, hoe kijkt u naar de onduidelijkheid die heerst bij de amateurclubs? Bent u in overleg met Voetbal Vlaanderen om duidelijkheid te scheppen? Bent u in overleg met de federale overheid? De RSZ en belastingen zijn immers een federale bevoegdheid.

Ik sta ten volle achter de nieuwe regelgeving van Voetbal Vlaanderen, maar ik heb vragen bij de soliditeit ervan. Dat heeft dan ook te maken met de duurzaamheid van de afspraken.

Ik roep de federale overheid op om daar klaarheid te scheppen. Ik herinner me van vorige keer dat we ons afvroegen wat nu onder onkostenvergoeding valt.

Ik kan me vergissen, maar volgens mij is er nog onduidelijkheid. Aan u om mij te overtuigen.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Nadat Voetbal Vlaanderen op 14 februari de nieuwe regels communiceerde, kwamen er inderdaad heel wat vragen. Het is niet vrij van enige

contestatie. Voetbal Vlaanderen heeft een gedurfde keuze gemaakt. Ik heb hen daartoe aangemoedigd.

Het plan bestaat uit twee grote luiken: enerzijds een verduidelijking van de RSZ over welke bedragen de clubs aan spelers kunnen betalen, vrijgesteld van sociale bijdragen, anderzijds interne regels rond elektronisch betalen, contracten registreren en budget indienen.

Het betreft vooral het eerste luik. Deze verduidelijking rond de bedragen komt van de RSZ zelf. De uitspraak waarnaar verwezen wordt, is één uitspraak in één dossier in eerste aanleg. Dat zet nog niet de volledige regeling onder druk. Deze regeling is er net gekomen om dit soort rechtszaken te vermijden. Indien het vonnis in hoger beroep bevestigd wordt, zal Voetbal Vlaanderen de regelgeving misschien nog moeten finetunen.

Het is belangrijk om deze hervorming een eerlijke kans te geven. Sommigen grijpen dit aan om de hele operatie te torpederen. We hebben hier dezelfde mening: er moet iets gebeuren in het amateurvoetbal. Er moet iets worden gedaan aan de te hoge verloning van spelers en de onwettige uitbetaling ervan. Anders gaat men de tak afzagen waar men zelf op zit. Deze regeling grijpt daar fundamenteel op in. Ik geloof dat dit een groot verschil kan maken voor nog meer fair play in de sport, nu dan in financieel opzicht.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

Kris Van Dijck (N-VA): Dank u wel, minister. Ik heb toch nog een bijkomende vraag. Is er wat dat betreft door u of door Voetbal Vlaanderen contact geweest met de federale overheid over plafonds of de concrete invulling van over welke kosten het gaat?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: De contacten hebben we rechtstreeks tussen Voetbal Vlaanderen en de RSZ laten verlopen. Dat leek mij ook de beste werkwijze, omdat zij natuurlijk in concreto een en ander moeten omzetten.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

Kris Van Dijck (N-VA): Bedankt voor uw antwoord, minister. Ik ga in ieder geval mijn collega's in de Kamer ook eens aanspreken, want, los van deze regeling, meen ik mij te herinneren dat er ook initiatieven geweest zijn rond alles wat met vrijwilligers te maken heeft. En dan gaat dat ruimer dan alleen het amateurvoetbal. Ik kijk ook naar collega Muyters. Ik denk dat daar toch nog een aantal uitdagingen zijn die kunnen worden aangepakt. Ik heb goede collega's hiernaast en zal hen aanporren om dat zeker ook te berde te brengen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.